Dosarul nr. 2ac-431/23
(2-21030136-02-2ac-27072023)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Dan Sîrbu

**D E C I Z I E**

27 februarie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

În componenţa:
Preşedintele completului, judecător Nelea Budăi
Judecătorii: Marina Anton și Ina Dutca
Grefier: Alen Grigoriev

examinând, în ședință publică, cererea de apel declarată de SRL „Convast Grup" împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 03 aprilie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de societatea cu răspundere limitată „Agent Construct" împotriva societății cu răspundere limitată „Convast Grup" cu privire la încasarea penalității, dobânzii de întârziere, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

**a c o n s t a t a t:**

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) la 25 februarie 2021, reclamanta societatea cu răspundere limitată „Agent Construct" în contradictoriu cu societatea cu răspundere limitată „Convast Grup" a solicitat instanței pronunțarea unei hotărâri judecătorești privind încasarea datoriei, penalității, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii partea reclamantă a indicat că între societatea cu răspundere limitată „Agent Construct" și societatea cu răspundere limitată „Convast Grup" a fost încheiat contractul nr. P-252/2019 din 5 martie 2019, obiectul acestuia constituind executarea de lucrări industriale conform prevederilor pct. 1 din contract. Executarea lucrărilor propuse se confirmă prin intermediul Actului din 29 iulie 2019 privind predarea-primirea lucrărilor cât și facturile fiscale, care confirmă faptul executării în termen a lucrărilor propuse în lipsa cărorva obiecții de ordin calitativ sau cantitativ.

În acest sens, reclamanta enunță prevederile art. 776 din Codul civil, conform căruia, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii, iar conform art. 992 alin. (l) din Codul civil, contractul este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

Potrivit prevederilor pct. 4 al contractului, scadența integrală a obligației de plată survenea în termen de 3 zile bancare din data finisării lucrărilor, fapt

confirmat prin actul de predare primire și factura fiscală, însă, la 23 februarie 2021 se menține o restanță în cuantum de 11679,39 lei/MDL.

În lipsa unei executări corespunzătoare, reclamanta consideră încălcate prevederile art. 775 alin. (l) din Codul civil, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației, iar conform art. 858 alin. (l) și (2) Cod Civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Reclamanta societatea cu răspundere limitată „Agent Construct", atrage atenția instanței de judecată la faptul că, potrivit prevederilor contractuale, prin prisma normei legale, părțile au stabilit expres întinderea obligațiilor asumate (calitativ/cantitativ) cât și momentul oportun pentru executarea acestora, fapt care nu poate fi interpretat alt fel decât în modul formulat.

La fel, reclamanta remarcă factura nr. IV 1654970 și actul privind executarea lucrărilor ambele din 29 iulie 2019, astfel se confirmă faptul că pârâtul a acceptat lucrările executate, fiind lipsă careva obiecții.

La caz, reclamanta menționează că intervin și prevederile art. 861 alin. (2) Cod Civil, dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligației, debitorul trebuie să execute obligația în termen de 7 zile din momentul primirii facturii sau a unei cereri echivalente din partea creditorului. Introducerea acțiunii în justiție față de debitor se asimilează cererii de executare din partea creditorului. Totuși, reclamanta remarcă tentativele de soluționarea amiabilă, extrajudiciară a litigiului, prin notificarea pârâtului la adresa contractuală, la caz, se referă la notificarea de plată nr. 01 din 12 februarie 2021, fiind recepționată la 19 februarie 2021, însă până la etapa actuală fiind lipsă careva reacții.

Reclamanta a indicat că potrivit art. 860 alin. (l) și (2) din Codul Civil, în cazul în care debitorul sau creditorul și-a schimbat domiciliul, sediul sau locul de activitate până la data executării obligației și a înștiințat despre aceasta cealaltă parte, obligația se va executa la noul domiciliu, sediu sau loc de activitate. Cheltuielile sau riscurile suplimentare datorate schimbării domiciliului, sediului sau locului de activitate sunt suportate de partea care le-a schimbat.

Astfel, riscul modificării datelor de contact ale părților, revine integral părții care nu s-a folosit cu bună credință atât drepturile cât și obligațiile prevăzute de contract cât și de prevederile Codului Civil, și nu poate fi pus pe seama reclamantului în caz de survenire a acestei situații. Reclamanta a remarcat și faptul că, la materiale a anexat confirmarea de pe site: date.gov.md, conform acesteia, adresa juridică a pârâtului a rămas aceiași.

Rezultând din neexecutarea îndelungată a obligației de plată, reclamanta evidențiază faptul că, potrivit pct. 7 din contract, „în cazul neachitării la timp,

vânzătorul are dreptul să încaseze o penalitate în mărime de 0,1 % din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere.”

Reclamanta a subliniat că potrivit art. 947 alin. (l) Cod Civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligatei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).

Astfel, reclamanta consideră posibilă aplicarea față de pârâtă a prevederilor contractuale de sancționare, anume calcularea penalităților în mărime de 0,1 % din suma neachitată în termen, pentru fiecare zi de întârziere, astfel penalitatea constituie – 9162,64 lei/MDL și a fost calculată pentru perioada 03 august 2019 – 25 februarie 2021.

În sensul acțiunii examinate, reclamanta invocă inclusiv și prevederile art. 94 Cod de procedură civilă, conform căruia, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Prin urmare, taxa de stat determinată după formula de 3% din suma pretinsă și constituie - 626 lei/MDL.

În drept, acțiunea depusă de societatea cu răspundere limitată „Agent Construct” a fost întemeiată pe prevederile art. art. 775 alin. (1), 776, 858 alin. (1) și (2), 860 alin. (1) și (2), 861 alin. (2), 947 alin. (1), 992 alin. (1) Cod Civil.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 03 aprilie 2023, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de societatea cu răspundere limitată „Agent Construct” concretizată în aspectul obiectului material formulată față de societatea cu răspundere limitată „Convast Grup” cu privire la încasarea penalității, dobânzii de întârziere, precum și compensarea cheltuielilor de judecată. S-a încasat de la societatea cu răspundere limitată „Convast Grup”, cu sediul în mun. Chișinău, str. *****, IDNO *****, în beneficiul societății cu răspundere limitată „Agent Construct”, cu sediul mun. Chișinău, str. *****, IDNO *****, suma de 8 641,60 (opt mii șase sute patruzeci și unu,60) lei cu titlu de penalitate, suma de 562,45 (cinci sute șaizeci și doi,45) lei cu titlu de taxă de stat achitată la momentul înaintării acțiunii și suma de 7 000,00 (șapte mii,00) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 16 204,05 (șaisprezece mii două sute patru,05) lei. În rest, pretențiile societății cu răspundere limitată „Agent Construct”, s-au respins ca neîntemeiate.

La 21 aprilie 2023, conform plicului anexat, SRL „Convast Grup” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 03 aprilie 2023, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei

noi hotărâri privind admiterea acțiunii doar în partea încasării sumei de 270 lei cu titlu de taxă de stat.

În motivarea cererii de apel, SRL „Convast Grup” a invocat că concluziile instanței de fond, expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, notând prevederile art. 386 alin. (1) lit. c) CPC. Subsidiar, relevă că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, indicând prevederile art. 386 alin. (1) lit. d) CPC prin interpretarea eronată a legii art. 387 lit. c) CPC.

Tot aici, a indicat că analiza conținutului hotărârii contestate denotă caracterul ilegal și nefondat al actului judecătoresc, la caz fiind prezente temeiurile legale pentru declararea apelului, casarea integrală a soluției date de prima instanță cu pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea pretențiilor din în cererea de chemare în judecată

În acest context, a menționat că instanța de fond corect a reținut că raporturile juridice dintre apelant și intimat sunt guvernate în primul rând de contractul nr. P-252/2019 privind executarea lucrărilor din 05 martie 2019. Însă, instanța din motive necunoscute nu a luat în considerare faptul că, părțile nu doar au stabilit obiectul contractului ca fiind executarea de lucrări industriale, dar au stabilit și volumul acestor lucrări și corespunzător remunerația pentru lucrările executate. Iar, întru garantarea executării obligației de plată a prețului contractului, așa cum a fost stabilit în pct. 1 al contractului părțile au stabilit în pct. 7, clauza penală de 0,1% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere.

Prin urmare, notează că conform pct. 1 din contract, prețul contractului pentru lucrările efectuate constituie 241080,00 MDL (două sute patruzeci și unu mii optzeci lei 00 bani). La fel, remarcă că potrivit prevederilor pct. 4 prețul contractului urma a fi achitat după cum urmează: avans 30% din preț - până la începutul lucrărilor; avans 40 % din preț - în termen de 2 zile după începerea lucrărilor; 30 % din preț - în termen de 3 zile după prezentarea facturii fiscale și semnării actului de predare-primire a lucrărilor.

În conformitate cu art. 947 Cod Civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Alin. (3) al aceluiași art. prevede că penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligației garantate prin clauza penală sau a părții neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere. Iar, în conformitate cu art. 948 Cod Civil, clauza penală este întocmită în formă autentică dacă legea cere forma autentică pentru actul juridic căruia i se aplică clauza. În celelalte cazuri, clauza penală este întocmită în scris, sub sancțiunea nulității absolute.

Astfel, în urma cadrului legal precitat a declarat că, nu există temei pentru admiterea acțiunii în partea încasării penalității de 9190,69 MDL, or suma

garantată prin clauza penală, conform pct. 1 din contract constituie 241080,00 MDL, sumă care a fost achitată cu anticipație, motiv pentru care solicită respingerea acestei pretenții.

Potrivit art. 949 alin. (3) Cod civil, în cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalității numai dacă și-a rezervat expres acest drept la primirea executării. În contextul celor enunțate, punctează că instanța de fond a interpretat eronat legea și prevederile contractuale și a considerat că părțile au garantat prin clauza penală executarea lucrărilor industriale ce depășesc suma de 241080,00 MDL.

La fel susține că, la adoptarea hotărârii, instanța de fond a acționat și contrar principiului disponibilității în drepturi a participanților la proces (art. 27 CPC). Or, potrivit art. 27 alin. (l) CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rînd a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Prin urmare, afirmă că în ședința de judecată din 21 martie 2023, ca urmare a concretizării pretențiilor înaintate, reprezentantul reclamantului a renunțat la încasarea penalității, fapt care urma a fi fixat și în procesul-verbal al ședinței. Sub acest aspect, relevă că este neclară poziția instanței de judecată prin care a reținut în constatările sale, faptul că reprezentantul reclamantului a solicitat, ca urmarea concretizării cerințelor, încasarea penalităților.

Astfel, consideră că concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sânt în contradicție cu circumstanțele cauzei, or ca urmare a concretizării pretențiilor, reprezentantul reclamantului a renunțat la pretenția admisă de instanță.

Totodată, remarcă că instanța de judecată a admis integral solicitarea de compensarea a cheltuielilor de judecată, însă potrivit art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

În acest context, subliniază că la data depunerii cererii de chemare în judecată, datoria scadentă constituia 6679,39 lei (șase mii șase sute șaptezeci și nouă lei 39 bani), fapt recunoscut de însăși reclamant, precum că această sumă de bani a fost achitată la 03.03.2021. Ca urmare, rezultă că din contul pârâtului urmează a fi încasată doar taxa de stat parțial sumei datorate, care constituie 270 lei.

La 22 ianuarie 2024, conform Fișei de repartizare repetată a dosarului, cauza în ordine de apel a fost repartizată spre examinare judecătorului Nelea Budăi.

În ședința de judecată, reprezentantul apelantei SRL ,,Convast Grup”, Diana Trohin, a solicitat admiterea cererii de apel, în sensul formulat.

În ședința de judecată, reprezentantul intimatei SRL ,,Agent Construct”, fiind înștiințat legal, nu s-a prezentat și nu a invocat careva motive.

În conformitate cu prevederile art. 379 alin. (2) al Codului de procedură civilă, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

Astfel, Colegiul civil consideră necesar de a examina cauza în lipsa părții neprezente în ședința de judecată, procedura de citare fiind respectată.

*Audiind explicațiile participantului prezent la proces, examinând materialele cauzei în raport cu argumentele expuse în cererea de apel, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră cererea de apel neîntemeiată şi care urmează a fi respinsă, cu menţinerea hotărârii instanței de fond, reieşind din următoarele motive.*

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil constată că apelul declarat de SRL ,,Convast Grup” a fost declarat în termenul stabilit de lege, în condițiile în care hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost emisă la 03 aprilie 2023, iar cererea de apel a fost depusă la 21 aprilie 2024, conform plicului anexat.

În conformitate cu art. 385 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul

raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conţinutul celor relatate, Colegiul civil reţine că sarcina instanţei de apel derivă din dispoziţiile art. 373 alin.(1), (2) și (5) Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Instanţa de apel menționează că art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În opinia Colegiului civil, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate și a adoptat o hotărâre bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.

În corespundere cu prevederile art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Potrivit art. 9 alin. (1), (2) lit. a), h) din Codul civil, (1) Drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. (2) Drepturile şi obligaţiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice; h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

Articolul 10 alin. (1) din Codul civil, expres menționează că persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile

și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu lege, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri.

Conform prevederilor art. 774 alin. (1) din Codul civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute.

Prin prisma prevederilor art. 858 alin. (1) din Codul civil, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii.

Art. 776 din Codul civil, stipulează că obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Conform art. 992 alin. (1) și (2) din Codul civil, contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

În corespundere cu art. 993 alin. (2), (7) din Codul civil, părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispozițiilor legale imperative, contracte și pot stabili conținutul lor. Obligarea la încheierea unui contract este interzisă, cu excepţia cazurilor când obligaţia de a contracta este prevăzută de prezentul cod, de lege sau dacă reiese dintr-o obligație asumată benevol.

Conform art. 1027 alin. (1) din Codul civil, contractul se consideră încheiat dacă părţile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esenţiale.

În conformitate cu prevederile art. 1352 al Codului civil, (1) prin contractul de antrepriză o parte (antreprenor) se obligă să efectueze pe riscul său o anumită lucrare celeilalte părţi (client), iar aceasta se obligă să recepţioneze lucrarea şi să plătească preţul convenit. (2) Obiectul contractului de antrepriză poate fi atît producerea sau transformarea unui bun, cît şi obţinerea unor alte rezultate prin efectuarea de lucrări.

În conformitate cu art. 1375 alin. (1) din Codul civil, prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părţi (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuţia convenită.

Potrivit art. 901 alin. (5) din Codul civil, neexecutarea obligației înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligației și include neexecutarea totală sau parțială a obligației, executarea necorespunzătoare sau cu întîrziere a obligației.

Din materialele cauzei s-a stabilit că la 5 martie 2019, între societatea cu răspundere limitată „Agent Construct” și societatea cu răspundere limitată „Convast Grup” a fost încheiat contractul nr. P-252/2019, obiectul contractului fiind executarea de lucrări industriale (f.d. 8-9).

Potrivit facturii fiscale din 29 iulie 2019, seria nr. IV1654970, furnizorul societatea cu răspundere limitată „Agent-Construct” a executat lucrări conform contractului, „Organizarea acoperirii din beton la benzinărie cu instalarea

bordurilor”, semnate și ștampilate de către reprezentanții persoanelor juridice (f.d. 10).

La fel, conform actului din 29 iulie 2019, se confirmă predarea-primirea lucrărilor efectuate în baza contractului nr. P-252/2019 din 5 martie 2019, totodată, din care reiese tipul lucrărilor, mărimea lor și prețul total al lucrărilor (f.d. 11).

Din conținutul actului de verificare din 31 decembrie 2021, anexat la materialele cauzei, s-a constatat că la 31 decembrie 2021, datoria societății cu răspundere limitată „Convast Grup” față de societatea cu răspundere limitată „Agent Construct” este în mărime de 11679,39 lei. (f.d. 12).

Conform pct. 4 al contractului nr. P-252/2019 din 5 martie 2019, scadența integrală a obligației de plată survine în termen de 3 zile bancare după depunerea facturii fiscale și semnarea actului de predare - primire. (f.d. 9).

Potrivit pct. 7 din contract, pentru încălcarea termenelor de executare a lucrării (cu excepția cazurilor de imposibilitate de executare a lucrării, din motive independente de antreprenor) Antreprenorul plătește Clientului o penalitate în valoare de 0,1% din costul lucrărilor restante pentru fiecare zi, dar în orice caz nu mai mult de 5% din valoarea Contractului. În cazul încălcării de către Client a plății în conformitate cu clauza 4, Antreprenorul are dreptul de a aplica penalități sancțiuni în cuantum de 0,1% pentru fiecare zi. Antreprenorul este eliberat de obligația de a menține termenul de executare a lucrărilor în caz de modificare a volumului de lucrări, întârziere în îndeplinirea obligațiilor de plată de către Client sau apariția condițiilor de forță majoră.

La 12 februarie 2021, societatea cu răspundere limitată „Agent Construct” a expediat în adresa societății cu răspundere limitată „Convast Grup” notificare prin care a propus posibilitatea de soluționare amiabilă a somației în termen de 3 zile din data recepționării, pentru a evita adresarea în instanța de judecată cu acțiune în încasare, însă pârâta nu și-a onorat obligațiile de plată asumate prin contract (f.d. 13-14).

Constatând lipsa diligenței pârâtei/apelante de a achita prețul serviciilor prestate conform contractului nr. P-252/2019 din 5 martie 2019, societatea cu răspundere limitată „Agent Construct” a promovat în justiție o acțiune cu privire la încasarea datoriei în mărime de 11679,39 lei, încasarea penalității în mărime de 9162,64 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată din contul societății cu răspundere limitată „Convast Grup”.

În speță, după intentarea procesului civil și expedierea în adresa pârâtei/apelante a cererii de chemare în judecată cu înscrisurile anexate, la 3 martie 2021, reprezentantul pârâtei societății cu răspundere limitată „Convast Grup” a notificat instanța de judecată precum că a fost stinsă datoria în mărime de 11679,39 lei, conform ordinilor de plată nr. 108 din 25 februarie 2021 și nr. 125 din 3 martie 2021 (f.d. 26-29).

Drept consecință a achitării datoriei de către pârâtă/apelantă la 15 martie 2021, reprezentantul reclamantei/intimate, avocatul Vitalie Onofrei a depus o cerere cu privire la concretizarea acțiunii, în continuare solicitând încasarea penalității în mărime de 9190,69 lei, calculată pentru perioada 3 august 2019 – 3 martie 2021, precum și cheltuielilor de judecată.

La fel, în ședința de judecată din 21 martie 2023, reprezentantul reclamantei, avocatul Gabriel Diaciuc a înaintat o cerere în legătură cu referința pârâtei/apelante la cererea de chemare în judecată, prin care a solicitat încasarea penalității în mărime de 8641,60 lei, calculată din data când datoria era scadentă, din 2 august 2019 și până la achitarea tuturor tranșelor de către pârâtă. Totodată, prin cererea sus-menționată s-a solicitat încasarea din contul pârâtei în contul reclamantei a dobânzii de întârziere în valoare de 3427,42 lei, calculată din data când datoria era scadentă, din 2 august 2019 și până la achitarea tuturor tranșelor de către pârâtă, precum și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată (f.d. 116-120).

Prima instanță, fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 03 aprilie 2023, a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către societatea cu răspundere limitată „Agent Construct" concretizată în aspectul obiectului material formulată față de societatea cu răspundere limitată „Convast Grup" cu privire la încasarea penalității, dobânzii de întârziere, precum și compensarea cheltuielilor de judecată. S-a încasat de la societatea cu răspundere limitată „Convast Grup", cu sediul în ***** str. *****, IDNO *****, în beneficiul societății cu răspundere limitată „Agent Construct", cu sediul mun. Chișinău, str. *****, IDNO *****, suma de 8 641,60 (opt mii șase sute patruzeci și unu,60) lei cu titlu de penalitate, suma de 562,45 (cinci sute șaizeci și doi,45) lei cu titlu de taxă de stat achitată la momentul înaintării acțiunii și suma de 7 000,00 (șapte mii,00) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 16204,05 (șaisprezece mii două sute patru,05) lei. În rest, pretențiile societății cu răspundere limitată „Agent Construct", au fost respinse ca neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, societatea cu răspundere limitată „Convast Grup", a contestat-o cu apel, invocând argumentele menționate *supra*.

Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanţei ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în cererile de apel şi materialul probator, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău conchide că soluţia instanţei de fond este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator şi interpretarea justă a normelor de drept material.

Potrivit art. 901 alin. (1) din Codul civil, atunci cînd, fără justificare, debitorul nu își execută obligația, creditorul poate, în condițiile legii și, după caz, ale contractului, la alegerea sa: a) să ceară executarea silită a obligației; b) să suspende

executarea obligației corelative; c) să reducă obligația sa corelativă; d) să recurgă la rezoluțiunea contractului; e) să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare; f) să exercite orice alt mijloc juridic de apărare, prevăzut de lege sau contract, pentru realizarea dreptului său încălcat prin neexecutare.

Conform art. 947 din Codul civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere. Părţile pot conveni asupra unei penalități mai mari decît prejudiciul. Debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea obligației este justificată. Nulitatea obligației atrage nulitatea clauzei penale. Nulitatea clauzei penale nu atrage nulitatea obligației.

Colegiul reține că clauza penală reprezintă o stipulaţie (prevedere contractuală), prin care părţile stabilesc de comun acord, anticipat şi prin apreciere cuantumul despăgubirilor ce vor fi datorate de partea în culpă, în cazul neîndeplinirii ori îndeplinirii necorespunzătoare a obligaţiilor asumate. Astfel, fiind o formă a răspunderii civile contractuale, aplicarea penalităţii trebuie să întrunească aceleaşi condiţii generale prevăzute de lege pentru angajarea răspunderii contractuale.

În corespundere cu prevederile art. 948 din Codul civil, clauza penală este întocmită în formă autentică dacă legea cere forma autentică pentru actul juridic căruia i se aplică clauza. În celelalte cazuri, clauza penală este întocmită în scris, sub sancțiunea nulității absolute.

Conform art. 949 alin. (1) din Codul civil, dacă penalitatea este stipulată pentru cazul în care debitorul nu execută obligaţia, creditorul poate cere atât executarea obligaţiei, cât şi plata penalităţii.

Colegiul civil relevă că prin natura sa, raportul juridic obligațional este menit să producă efecte juridice, iar efectul general al oricărei obligații este de a da creditorului dreptul de a obține de la debitor îndeplinirea exactă, cu bună-credință, la locul și la momentul stabilit, a prestației la care acesta s-a obligat.

Prin urmare, în mod temeinic instanța de fond a reținut că în pct. 7 din contractul nr. P-252/2019 din 5 martie 2019, părțile contractante au stabilit că, [...] În cazul încălcării de către Client a plății în conformitate cu clauza 4, Antreprenorul are dreptul de a aplica penalități sancțiuni în cuantum de 0,1% pentru fiecare zi. Antreprenorul este eliberat de obligația de a menține termenul de executare a lucrărilor în caz de modificare a volumului de lucrări, întârziere în îndeplinirea obligațiilor de plată de către Client sau apariția condițiilor de forță majoră.

Clauza 4 din contractul nr. P-252/2019 din 5 martie 2019, stabilește că, scadența integrală a obligației de plată survine în termen de 3 zile bancare după depunerea facturii fiscale și semnarea actului de predare-primire.

Iar, din înscrisurile cauzei, societatea cu răspundere limitată „Convast Grup" a achitat restanța conform contractului în două tranșe, după ce a fost notificată de către reclamantă, și anume: la 25 februarie 2021 a fost achitată suma de 5000,00 lei și la 3 martie 2021 a fost achitată suma de 6 679,39 lei. (f.d. 27-28)

Astfel, drept consecință a neonorării obligațiilor contractuale în termen de către SRL „Convast Grup", SRL „Agent Construct" corect a calculat penalitatea conform pct. 7 din contract, astfel, fiind calculată penalitatea din data când datoria a devenit scadentă – 2 august 2019 până la 3 martie 2019 ziua achitării de către SRL „Convast Grup" a tuturor tranșelor, în mărime de 8641,60 lei.

Prin urmare, o dată ce s-a stabilit o întârziere în achitarea plăților pentru lucrările efectuate, SRL „Agent Construct" este în drept să solicite plata unei penalități.

De asemenea, Colegiul civil reține că SRL „Convast Grup" la semnarea contractului și-a dat acordul asupra tuturor clauzelor contractuale, inclusiv asupra prevederilor privind plata penalităților. Totodată, o cerere privind reducerea penalității SRL „Convast Grup" nu a înaintat.

Astfel, este întemeiată concluzia instanței de fond cu privire la faptul că societatea cu răspundere limitată „Agent Construct" și-a executat cu diligență obligația de executare a lucrărilor industriale, fapt confirmat prin actul de predare-primire a lucrărilor și facturii fiscale, pe când SRL „Convast Grup" nu și-a executat obligația de a achita în termen a prețului serviciilor prestate.

Colegiul civil apreciază ca fiind neîntemeiate afirmațiile apelantei cu trimitere la prevederile art. 949 alin. (3) din Codul civil, care stipulează că în cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalității numai dacă şi-a rezervat expres acest drept la primirea executării. Or, Colegiul civil ține să explice că dacă, fără a se ajunge în judecată, creditorul a primit executarea cu întîrziere a obligaţiei, el va fi în drept să ceară plata penalităţii numai dacă şi-a rezervat expres acest drept la primirea executării. Dacă debitorul achită datoria pentru marfa procurată, serviciul prestat după adresarea creditorului în instanţa de judecată şi pînă la pronunţarea hotărîrii, acest fapt nu-l scuteşte de obligaţia de a achita penalitatea prevăzută în contract.

În același timp, Colegiul civil reține că intimata nu a renunțat la cerința privind încasarea penalității.

În partea ce ține de pretenția privind încasarea cheltuielilor de judecată, Colegiul civil la fel, consideră justă poziția instanței de fond. Or, potrivit art. 94 alin. (l) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile

de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Astfel, faptul că apelanta a stins datoria după depunerea acțiunii în instanța de judecată, nu o scutește de plata taxei de stat, instanța corect hotărând încasarea din contul pârâtei/apelante în beneficiul reclamantei/intimate suma de 562,45 lei cu titlu de taxă de stat.

Iar, conform art. 96 din Codul de procedură civilă, (1) instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. ($1^1$) Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Colegiul civil consideră ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond cu privire la faptul că în cadrul prezentului proces, interesele societății cu răspundere limitată „Agent Construct” au fost reprezentate de avocatul Vitalie Onofrei și Gabriel Diaciuc, iar pentru serviciile prestate de avocați SRL „Agent Construct” a achitat suma de 4000 lei, conform facturii fiscale din 22 februarie 2021 (f. d. 19) și suma de 3000 lei conform ordinului de plată nr. 131 din 20 martie 2023 (f.d. 120), iar în total suma 7000 lei. Astfel, în mod temeinic instanța a admis pretenția privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 7000 lei, ca fiind un cuantum real, necesar și rezonabil.

Colegiul civil respinge ca neîntemeiate afirmațiile apelantei cu privire la cuantumul asistenței juridice încasate, or, instanța de fond a făcut o apreciere justă. Or, conform practicii CtEDO referitoare la cheltuielile de asistenţă juridică și reieșind din prevederile art. 96 alin. ($1^1$) Cod de procedură civilă, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

În așa împrejurări, Colegiul civil reiterează că, concluziile primei instanțe sunt întemeiate şi legale, în concordanță cu prevederile art. 239 CPC, hotărârea urmează a fi menținută cu respingerea cererii de apel, ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. 389 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ,

**d e c i d e :**

Respinge apelul declarat de SRL „Convast Grup”.

Menține fără modificări hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 03 aprilie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de societatea cu răspundere limitată „Agent Construct” împotriva societății cu răspundere limitată „Convast Grup” cu privire la încasarea penalității, dobânzii de întârziere, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței,
Judecătorul: Nelea Budăi

Judecătorii: Marina Anton

Ina Dutca